

Työ- ja elinkeinoministeriö / Työvoiman maahanmuutto ja kotouttaminen
kirjaamo@tem.fi; kotouttaminen@tem.fi

Lausuntopyyntö VN/1292/2020-TEM-3

Lastensuojelun Keskusliiton lausunto työministeriölle koskien hallituksen esitystä kotoutumislain 27 ja 49 §:n muuttamisesta ilman huoltajaa maassa olevien nuorten jälkihuollon yläikärajan nostamiseksi

Lastensuojelun Keskusliitto pitää esitettyä kotoutumislain muutosta hyvänä ja välttämättömänä. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on selvää, että ikäraja tulee nostaa ilman huoltajaa tulleille nuorille järjestettävien jälkihuollon palvelujen suhteen samalle tasolle kuin lastensuojelun jälkihuollon nuorilla on.

Keskusliitto huomauttaa kuitenkin, että ilman huoltajaa tulleiden jälkihuolto tulisi olla subjektiivinen oikeus nuorille, kuten se on lastensuojelulain mukaista jälkihuoltoa saavien nuorten kohdalla. Hallituksen esitys mainitsee, että ”Nuoren saaman tuen laajuuteen ja sisältöön vaikuttavat ensisijaisesti nuoren yksilöllinen tuen tarve, arjessa selviämisen taidot sekä psyykinen ja fyysinen terveys.” (HE s. 3-4.) Keskusliitto huomauttaa, että tuen laajuuteen ja sisältöön vaikuttavat kuitenkin vielä enemmän kunnan valmiudet ja resurssit järjestää näitä palveluja.

Aivan kuten hallituksen esityksessä tuodaan esille, niin keskusliiton kuin Siirtolaisuusinstituutinkin tuoreiden selvitysten¹ mukaan jälkihuollon palvelut vaihtelevat suuresti kunnittain ja ovat paikoin riittämättömät. Tämä asettaa ilman huoltajaa tulleet nuoret eriarvoiseen asemaan sekä keskenään että suhteessa lastensuojelun jälkihuollon nuoriin. Emme myöskään tiedä, kuinka moni jälkihuoltoa tarvitseva nuori on jäänyt kokonaan ilman näitä palveluja.

Lastensuojelun Keskusliitto pitää kuitenkin lain voimaansaattamista niin kiireellisenä, että tässä vaiheessa ei ole todennäköistä tehdä suurempia lakimuutoksia. On olennaista, että mahdollisimman moni nuori ehditään saada vielä valtion korvaamien toimenpiteiden piiriin, etteivät he ehtisi täyttää 21 vuotta ennen tämän lakimuutoksen voimaantuloa.

¹ Martiskainen & Toivonen (2019). Kotoutumisen polku. Ilman huoltajaa tulleiden lasten oikeudet, tarpeet ja palvelut, Lastensuojelun Keskusliiton verkkojulkaisu 6/2019 sekä Lepola Outi (2019). Kriisituesta kuntosalikorttiin, Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti.